

Универзитет у Београду
Факултет политичких наука
Београд 17. новембар 2024.

На седници Одељења за међународне студије која је одржана 29. августа 2024. године предложена је Комисија за оцену подобности за јавну одбрану завршног рада на мастер академским студијама Мир безбедност и развој (MA Peace Security and Development) кандидаткиње Катарине Томашевић под називом “When Two Worlds Collide: Feminist Foreign Policy and the Implications of Militarisation”, у саставу проф. др Филип Ејдус (ментор), проф. др Катарина Лончаревић и доц. др Милан Крстић. Након прегледаног завршног рада Комисија усваја следећи

ИЗВЕШТАЈ

Мастер рад Катарине Томашевић под називом “When Two Worlds Collide: Feminist Foreign Policy and the Implications of Militarisation” писан је на енглеском језику на 86 страна. Рад се састоји из увода, шест поглавља, закључка и списка литературе.

Питање на које ће ова теза настојати да одговори је ”какве су импликације прихватања војних средстава за имплементацију спољне политике”? Да би одговорила на ово истраживачко питање, дисертација је користила феминистички концептуални оквир заснован на раду једне од најпознатијих феминистичких научница у области међународних односа (IR), Синтије Енлоу. Поред тога, дисертација је комбиновала њене идеје са методолошким оквиром заснованим на моделу интертекстуалне критичке анализе дискурса Лене Хансен. Ова комбинација омогућила је деконструкцију милитаризујућих и милитаризованих дискурса које су стварали немачки политички одлучиоци о безбедности, војсци, спољној политици, дипломатији и родним улогама.

На почетку дисертације постављене су две основне претпоставке које су тестиране кроз анализу емпиријског материјала. Прва претпоставка била је да милитаризација подстиче вредновање и нормализацију војне безбедности и војног маскулинитета. Друга претпоставка била је да прихватање војних средстава у феминистичкој спољној политици доприноси одржавању патријархалних вредности.

Циљ ове дисертације био је да покаже да се патријархат не може демонтирати без одбацивања милитаристичких идеја и структура на којима почива. Ова дисертација допринела је феминистичкој антимилитаристичкој литератури показујући да прихватање војних средстава као ваљаног алата за спровођење феминистичке спољне политике само одржава патријархалне тенденције. Те тенденције дискриминишу жене, инфантилизују их и подређују, истовремено их искључујући из позиција моћи. На тај начин, документ о немачкој феминистичкој спољној политици ризиковао је да буде окарактерисан као недоследан и неаутентичан, поткопавајући сопствену веродостојност.

Поред тога, дисертација је допринела критичкој феминистичкој науци у области међународних односа, проблематизујући родне импликације спољних политика. Истраживањем занемарене симбиозе између милитаризације и феминистичке спољне политике, истраживање је проширило постојеће границе знања у овој области. Један од кључних циљева дисертације био је осветљавање ове наизглед парадоксалне симбиозе. На тај начин, рад се ослонио на постојеће истраживање научника из области немачке спољне политике, студија безбедности и феминистичких међународних односа, са посебним нагласком на раскрсницу између феминизма и милитаризације, како би се знање додатно развило.

Ова дисертација се састоји од укупно 7 поглавља и библиографије. Након уводног дела, друго поглавље представља опсежан преглед значајне литературе о истраживаним темама. Преглед литературе представљен у овој дисертацији подељен је у четири пот поглавља, са циљем да обухвати суштину милитаризације, феминистичке спољне политике и идентитета немачке спољне политике. Овај преглед служио је као вредан водич који је усмеравао истраживање и, на крају, аргументацију.

Иако је литература о импликацијама милитаризације на феминистичку спољну политику у Немачкој релативно оскудна, она представља проницљива и критичка истраживања која су допунила закључке изнете у овој дисертацији.

У трећем поглављу је разрађен теоријски оквир. Оквир коришћен у овој дисертацији као полазна основа за изградњу аргумената показао се корисним у анализи и осветљавању патријархата, милитаризације и милитаризованих маскулинитета. Непроцењив рад Синтије Енлоу усмерио је ову дисертацију и омогућио изградњу аргумената који истичу штетне ефекте милитаризације на друштво и на феминистичке иницијативе.

Налази ове дисертације, који су осветлили стварање милитаризујућих дискурса, феминизацију дипломатије, алокацију огромних средстава за одбрану и војно одвраћање, занемаривање феминистичке радозналости и накнадно прихватање војних средстава у оквиру феминистичке спољне политике, додатно су ојачали феминистичку критику милитаризма и милитаризације изнете у прегледу литературе, а нарочито у истраживањима Синтије Енлоу.

Четврто поглавље садржи опис истраживачког дизајна, укључујући избор истраживачких метода, њихов значај за анализу истраживачког проблема и опис емпиријског материјала одабраног за ову дисертацију.

У петом и шестом поглављу се анализира студија случаја. Пето поглавље обухвата кратак национални контекст у оквиру којег су развијене милитаризација и феминистичка спољна политика у Немачкој, чиме се истраживање смешта у одређени временски оквир. Шесто поглавље посвећено је детаљној анализи дискурса о феминистичкој спољној политици али и финансијског аспекта милитаризације немачке спољне политике.

Коначно, у седмом закључном поглављу представљена је синтеза целокупне дисертације, закључци и смернице за даља истраживања.

Кључни аргумент рада је у томе да се немачка феминистичка спољна политика

ослања на нужност коришћења војних средстава за заштиту људских живота. Ова симбиоза, према ауторки, спречила је феминистички аспект овог спољнополитичког курса да буде критичан према патријархалним односима моћи и дискриминаторном власништву моћи наметнутом милитаризацијом. Поред тога, истраживање је указало на то да прихватањем војних средстава феминистичке спољне политике праве уступке на рачун суштинског унапређења и заштите женских права, слобода, мира и безбедности, те на тај начин никада у потпуности не прекидају све везе са патријархатом

Мастер рад се бави актуелном и мало истраженом темом тензија које постоје између феминистичке спољне политике са једне стране и милитаризма са друге на примеру спољне политике Савезне Републике Немачке. Ауторка у раду показује добро разумевање постојеће литературе и теоријских концепата као и способност њихове примене у емпиријском истраживању.

У складу са наведеним, Комисија сматра да је кандидаткиња Катарине Томашевић у свом раду показала разумевање теме која се истражује, као и да је пружила аргументе у прилог својој тези. На основу наведеног Комисија сматра да завршни рад кандидатакиње Катарине Томашевић под називом “When Two Worlds Collide: Feminist Foreign Policy and the Implications of Militarisation”, испуњава све законом прописане услове за јавну одбрану.

Комисија

Доц. др Милан Крстић (члан комисије)

Проф. др Филип Ејдус (ментор)

Проф. др Катарина Лончаревић (председница комисије)